

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ก่อน และหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) หลังการถ่ายโอน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การนำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา ซึ่งจำแนกตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ก่อนและหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) หลังการถ่ายโอน โดยมีรายละเอียดผลการวิจัย ดังนี้

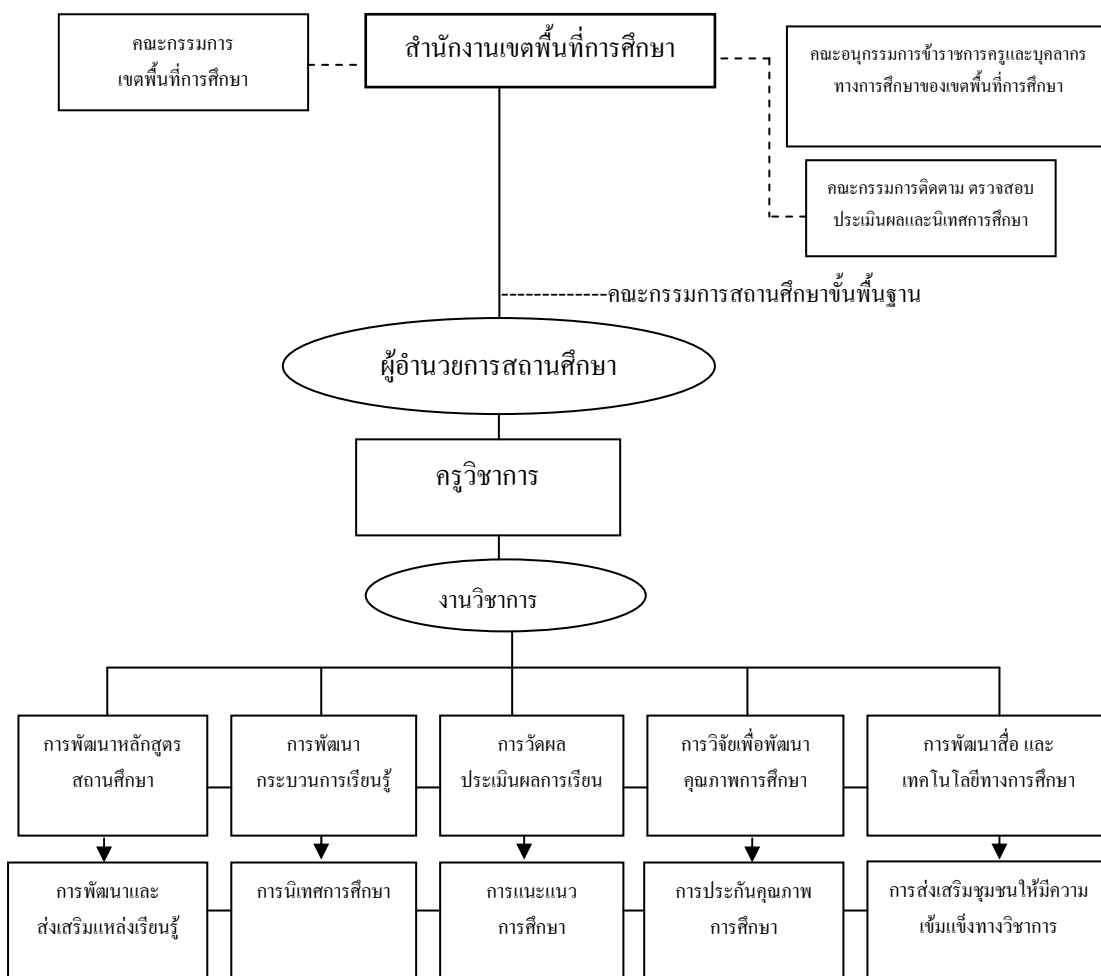
ตอนที่ 1 ผลการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ก่อน และหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการศึกษาก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และการศึกษาเอกสารการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) พบว่า ก่อนการถ่ายโอน โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 เพื่อให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

สำหรับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ก่อนการถ่ายโอน พบว่า ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ออกเป็นงานย่อยๆ จำนวน 10 งาน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาและส่งเสริม

แหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 10) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (ดังภาพประกอบ 8)

ภาพประกอบ 8 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา : โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ). 2553 : 5

ส่วนกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นการวางแผน ขึ้นการดำเนินงานตามแผน และขึ้นการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข พบว่า

1. **ขั้นการวางแผน การจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์** โรงเรียนจำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่จริงของโรงเรียน ครู นักเรียน รวมทั้งชุมชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษา โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีการประชุมการวางแผนงานด้านวิชาการ โดยทำการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้รับผิดชอบงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสรุปผลการดำเนินงานวิชาการในรอบปีที่ผ่านมา ประกอบกับเพื่อสรุปเป็นส่วนหนึ่งของการรายงานการประเมินคุณภาพภายในประจำปีการศึกษา ซึ่งจากแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา การวิเคราะห์ผลการประเมินปัจจัยในสถานศึกษา จำนวน 18 มาตรฐาน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานด้านการบริหาร และการจัดการศึกษา 2) มาตรฐานด้านการเรียน และ 3) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน และจากการประชุมพบสภาพปัญหาในงานวิชาการในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่

ด้านการนิเทศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ทำการนิเทศการเรียนการสอนยังไม่ต่อเนื่อง และผลการนิเทศยังไม่นำมาปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างจริงจัง การสอนของครูยังเป็นแบบครูเป็นผู้นำ การจัดการเรียนการสอนยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเท่าที่ควร การให้บริการคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน การเก็บรวบรวมผลงานด้านวิชาการที่ทำอยู่ยังไม่เป็นระบบ ดังกล่าว

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...มีภาระงานมาก ประชุมบ่อย จึงทำให้ไม่มีเวลานิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง...”

วิไล คุ่มสว่าง (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ผอ.ได้ให้นโยบายในเรื่องการสอนอยู่เสมอว่า การสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่มีตำราอยู่ในมือก็บอก ๆ เด็กไป ให้ยึดมาตรฐานการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ...”

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าครูยังขาดการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูยังไม่นำผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเป็นไปตามมาตรฐานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณครูขาดการทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนการสอนยังยึดที่ตัวครูมากกว่าเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสามารถการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูมีความชำนาญเฉพาะด้าน

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่าเกณฑ์ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง ผู้เรียนขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ขาดความสามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียนหรือนำเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ ผู้เรียนขาดทักษะในการทำงาน ขาดความเพียรพยายาม ขยันอดทน และความละเอียดรอบคอบในการทำงาน อัตราการมาเข้าเรียนของนักเรียนในเขตบริการน้อยลง อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองยังไม่มั่นใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองส่งเด็กไปเรียนที่อื่น และมีเด็กที่อยู่ในเขตบริการติดตามผู้ปกครองไปทำงานที่อื่น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่าก่อนการถ่ายโอน โรงเรียนขาดปัจจัยและสิ่งสนับสนุนงบประมาณทางการศึกษา สภาพบริบททั่วไปของโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านบุคลากร ครูผู้สอนมีไม่ครบชั้น ครูแต่ละคนสอนหลายกลุ่มสาระ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูบางคนสอนไม่ตรงสาขาวิชาที่จบ จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยีประกอบการสอน และงบประมาณ ของสถานศึกษามีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน สื่อเทคโนโลยีไม่ทันสมัย นักเรียนขาดแหล่งสืบค้นข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

จากการศึกษาสภาพ และปัญหาดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนมีการประชุมครูทั้งโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยการกำหนดแผนงาน/โครงการวิชาการประจำปี วางยุทธศาสตร์ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน โดยใช้เงินรายหัวนักเรียนที่ได้รับจัดสรรมาพัฒนางานวิชาการ 60 % การบริหารงานบุคลากร 30 % และเก็บเป็นค่าสาธารณูปโภคของโรงเรียน 10 % เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรรายหัวมีไม่เพียงพอ โรงเรียนจึงใช้วิธีการหาเงินจากการบริจาค การจัดงานเนื่องในเทศกาลต่าง ๆ เพื่อหารายได้ การประสานงานขอรับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนางานวิชาการ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนให้ความช่วยเหลือในการจัดหางบประมาณจากแหล่งอื่น ๆ มาพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สรุปผลการดำเนินงานวิชาการในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี และวิธีการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน โดยผู้บริหารจะมอบหมายให้คณะครูแต่ละกลุ่มสาระ เขียนโครงการกิจกรรมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ และนำเสนอต่อที่ประชุม เพื่อพิจารณาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และนำแผนงาน/โครงการที่ปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาอนุมัติ หลังจากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำแผนงาน/โครงการ จัดทำเป็นปฏิทินปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาให้ชัดเจนทุกโครงการ กิจกรรมที่

จะดำเนินงานตามโครงการ ต้องกำหนดผู้รับผิดชอบแผนงาน / โครงการนั้น ๆ มีครูวิชาการ รับผิดชอบงานวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียนจะเป็นผู้ควบคุมกำกับ ติดตาม รวมทั้งดำเนินการด้วยตนเอง

ในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบปัญหาในการระดมความคิดเห็นจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวางแผนงานวิชาการและแผนปฏิบัติการประจำปี เนื่องจากคณะกรรมการบางคนไม่สามารถมาร่วมประชุม และไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในการวางแผนงานวิชาการ นอกจากนี้ ยังพบว่า แผนงานโครงการ ไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดในด้านเวลา และมีการกึ่งที่ได้รับความนิยมมาก จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนงานโครงการ ดังคำกล่าว

วิไล คุ่มสว่าง (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ผอ. มอบหมายให้คณะครู และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันปรับปรุง แก้ไข และจัดทำทุกปี แต่เวลานำไปใช้เข้าจริง ๆ แผนงาน/โครงการไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้เท่าที่ควร...”

การจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน วัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีการจัดทำแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงนโยบาย มอบหมายให้คณะครูทุกคน จัดทำแผนการสอน ซึ่งแผนการสอนจะกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ เครื่องมือวัดผล ประเมินผล โดยครูวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ การจัดเก็บผลงานนักเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองและคุณภาพผู้เรียน หลังการจัดทำแผนการสอนแต่ละรายวิชา ครูวิชาการรวบรวมส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ตรวจสอบก่อนที่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ในการจัดทำแผนการสอน ครูผู้สอนบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนไม่เคยผ่านการเรียนเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนมาก่อน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีความชำนาญเฉพาะด้าน ดังคำกล่าว

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ครูผู้สอนบางส่วน ขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความชำนาญเฉพาะด้าน...”

“...กำชับให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 วิชา บันทึกการสอน อยู่เสมอ...”

วิไล คุ่มสว่าง (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ตรวจสอบแผนการสอนก่อนที่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน...”

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการร่วมกันจัดทำตารางสอน เพื่อมอบหมายให้ครูในโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ปฏิบัติการสอน โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน ผู้เรียน คาบเวลาเรียน โดยยึดจำนวนคาบเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา มอบหมายให้ครูวิชาการสำรวจข้อมูลของโรงเรียนเพื่อทราบข้อมูลของนักเรียน ระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียนแต่ละระดับ การจัดครูเข้าสอน และรายวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน ซึ่งก่อนการถ่ายโอนโรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น การจัดทำตารางสอนจึงมีความยากลำบาก ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการประชุมชี้แจง มอบหมายงานตามความถนัดความสามารถและความสมัครใจ แต่งตั้งให้เป็นครูประจำชั้น ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกสาระวิชา มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นของตนเอง การจัดชั่วโมงในแต่ละวันของช่วงเช้าให้เรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และสาระ อื่น ๆ ในตอนบ่าย ส่วนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จัดการเรียนรู้แบบหมุนเวียนครูเพื่อให้ครูที่มีความรู้ ความสามารถและความถนัดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ เมื่อดำเนินการแล้วพบปัญหาอุปสรรค ผู้บริหารสถานศึกษา จัดประชุมคณะครูเพื่อร่วมกันปรับปรุงตารางสอนให้ครอบคลุมและเหมาะสม สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี วิชาพลศึกษา วิชาดนตรี จัดให้มีชั่วโมงสอนตรงกันจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน มีการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นโรงเรียนยังจัดให้มีข้อมูลตารางสอนที่ห้องธุรการของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเมื่อพบว่าครูท่านใดไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ ผู้บริหารสถานศึกษา มีคำสั่งแต่งตั้งครูสอนแทนในแต่ละห้อง ดังคำกล่าว

ศราวุธ ญาณโกมุท (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ผอ. ศึกษาข้อมูลบุคลากรตามวุฒิการศึกษา ความสามารถ ความถนัด และอัตรากำลังครูในโรงเรียน...”

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...แต่งตั้งครูประจำชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้...”

สำราย จันตศิริ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ครูไม่มาสอน ก็เห็นโรงเรียนมีครูสอนแทนกันได้...”

2. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผน

การดำเนินงานตามแผนเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประสบความสำเร็จ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

การจัดบุคลากรเข้าทำงาน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ คณะครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการจัดบุคลากรเข้าทำงาน โดยทำการประชุมพิจารณาจากที่ประชุม คณะครูทั้งหมด ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจากความรู้ความสามารถ การพิจารณาจาก ความสมัครใจ และจากประสบการณ์ วิเคราะห์ภารกิจงานวิชาการที่ประกอบด้วยงานย่อย 10 งาน เพื่อมอบหมายหน้าที่ตามภาระงานให้ตรงกับความรู้ ความถนัดและความสามารถ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน โดยได้มอบหมายให้ครูวิชาการเป็นผู้ให้คำแนะนำ และกำหนดวิธีการดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาที่กำกับติดตามด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด มีการเตรียมการเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนมีการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 มีทั้งหมด 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระวิชาศิลปะศึกษา กลุ่มสาระวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้โรงเรียนยังมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน คือ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมแนะแนว โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน โดยการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนใช้หลักสูตรในทุก ๆ เดือนเมษายน ช่วงปิดภาคเรียน โดย วิเคราะห์ อภิปรายทบทวน ข้อมูลที่สะท้อน ผลลัพธ์จากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตลอดปีการศึกษาที่ผ่านมาประเมินสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์และจุดเน้น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ในการสร้างหลักสูตรเท่าที่ควร โรงเรียนได้นำหลักสูตรจากโรงเรียนอื่นมาทำการศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนขึ้น โดยไม่ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนมาบูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษา

ครูผู้สอนบางคนยังไม่เข้าใจหลักสูตร ขาดการศึกษาเอกสารหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดการสอนและแผนการสอนด้วยตนเอง ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร ดังคำกล่าว

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...หลักสูตรสถานศึกษาที่ทำ ก็ยังไม่ทราบว่ามีคุณภาพหรือไม่...”

“...ไม่รู้หลักสูตรสถานศึกษาจะเอาอย่างไรแน่ มีหลายกลุ่มสาระเกินไป...”

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครูผู้สอนทุกคนเข้า สอนประจำชั้นเรียน และประจำวิชาตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสม จัดทำแผน การสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ตารางสอนมีการปรับและยืดหยุ่นได้ตาม ความเหมาะสม ครูรับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อน บันทึกลง ผล การสอน โรงเรียนจัดครูเข้าสอนแทน กรณีครูผู้สอนลาหรือไปราชการ สามารถปฏิบัติงานแทนได้ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) จัดห้องเรียนได้เหมาะสมตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน และแต่ละห้องจัดให้มีป้ายชั้นเรียน ป้ายชื่อครู ป้ายสถิติการเรียนของนักเรียน แผนภูมิ ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ตารางสอน ป้ายนิเทศกลุ่มสาระ มุมหนังสือ มุมพิเศษ ต่าง ๆ เช่นมุมประชาธิปไตย มุมจริยศึกษา มุมภาษาไทย ชั้นวางเอกสารต่าง ๆ เอกสารหลักสูตร เครื่องมือผลวัดผลประเมินผล สื่อการเรียนการสอนประจำชั้น ส่วนห้องปฏิบัติการสอน ห้องพิเศษอื่น ๆ ไม่มีการจัดเป็นเอกเทศ มีการเชื่อมชั้นเรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษา อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน

สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายให้ครูผู้สอนทุกคนผลิตสื่อการเรียน การสอนตามรายวิชาที่สอนคนละ 1 ชิ้น ต่อหนึ่งภาคเรียนเป็นอย่างน้อย แต่ครูผู้สอนมีเวลาในการผลิตสื่อ การเรียนการสอนค่อนข้างน้อย เนื่องจากต้องรับผิดชอบงานธุรการ และงานพิเศษต่าง ๆ ที่ได้รับ มอบหมายจากโรงเรียน งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ดังคำกล่าว

ศราวุธ ญาณโกมุท (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...งานธุรการ และงาน พิเศษที่ได้รับมอบหมายมาก ไม่มีเวลาผลิตสื่อ ...”

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...งบประมาณที่ได้รับ จัดสรร ไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์ ...”

นอกจากนี้ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 2 ประเภท คือ 1) แหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียน ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ในห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ และ 2) แหล่งเรียนรู้ภายนอก โรงเรียน โดยครูวิชาการได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งรอบ ๆ โรงเรียนในท้องถิ่น วัดบางนมโค ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ มีประวัติศาสตร์สืบมายาวนาน มีแหล่งเพาะพันธุ์ปลาหน้าวัด ครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์กักตุนกระฉก ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร และก่อนการถ่ายโอน

สถานศึกษา พบว่าโรงเรียนมีข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินการ เพราะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มักจะถูกมองข้ามจากหน่วยงานซึ่งมีแนวโน้มจะให้โรงเรียนเน้นเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่น หรือเป็นโรงเรียนสาขาการพัฒนาทำได้ค่อนข้างยาก ดังคำกล่าว

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ทำได้ไม่ต่อเนื่อง ขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ...”

สำรวย จันตศิริ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...จำนวนหนังสือห้องสมุดมีน้อย ฐานความรู้ไม่กว้าง มีแต่หนังสือเก่า ๆ ...”

ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มินโยบายให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในการจัดเตรียมและการจัดทำแผนการเรียนรู้ของครูนั้น ครูส่วนใหญ่ที่สอนประจำชั้นได้จัดทำแผนการเรียนรู้เพียงสาระเดียว ส่วนครูที่สอนประจำวิชาก็ทำแผนการเรียนรู้ครบแต่ครูยังไม่ได้นำแผนการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง และในการจัดครูเข้าสอนในบางรายวิชา ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่จบ เนื่องจากครูผู้สอนมีไม่ครบชั้น ทำให้เกิดปัญหาในด้านความถนัด ความชำนาญวิธีการสอน ดังคำกล่าว

ศราวุธ ญาณโกมุท (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ครูผู้สอนมีไม่ครบชั้นสอนไม่ตรงสาขาวิชาที่จบ...”

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “..ไม่ค่อยได้สอนตามแผนการสอนเลย ทำไว้เพื่อตรวจมากกว่า...”

สาเหตุที่ครูไม่สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ครบนั้น เนื่องจากมีภาระการเรียนรู้อีกมากเกินไป และครูมีภาระงานที่นอกจากงานสอนมาก ไม่ว่าจะเป็นงานธุรการประจำห้องเรียน งานธุรการโรงเรียน และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ดังคำกล่าว

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ไม่ได้ทำแผนครบทุกวิชาเพราะต้องทำงานธุรการด้วยไม่มีเวลาทำ...”

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนดำเนินการหลายกิจกรรมด้วยกัน เช่น กิจกรรมอาหารกลางวันและการดื่มนมซึ่งได้งบประมาณจากเทศบาลตำบลบางนมโค กิจกรรมร้านค้าสหกรณ์ภายในโรงเรียน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมอนามัย กิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมธนาคารความดีโดยกิจกรรมที่โรงเรียนประสบความสำเร็จ คือ กิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่หยุดเรียนนาน เนื่องจากติดตามผู้ปกครองไปทำงานที่อื่น มีการสอนเสริมนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านจนนักเรียนสามารถเรียนจบคิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีการวัดผลประเมินผลการเรียน โรงเรียนใช้เครื่องมือวัดผลทดสอบ เครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ โดยสนับสนุนให้ครูจัดทำขึ้นเอง จัดให้มีแบบฟอร์มที่ต้องใช้ในการวัดผลประเมินผลอย่างเพียงพอ มอบหมายให้ครูทุกคนศึกษาทำความเข้าใจระเบียบการวัดผลประเมินผล วิธีการจัดสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ โดยจัดทำแฟ้มสะสมงาน โรงเรียนมีการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนสอน ขณะทำการสอน และเมื่อสอนจบเนื้อหา โดยการวัดจากสภาพจริงของนักเรียน ระหว่างเรียนจะสะสมคะแนนไว้ เพื่อสรุปผลเมื่อสิ้นภาคเรียน วัดผลงานของนักเรียน การใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ในส่วนของการวัดผลปลายภาคเรียนและการวัดผลปลายปี โรงเรียนดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงาน และดำเนินการประชุมสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในช่วงปลายปี เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป ดังคำกล่าว

ศราวุธ ญาณโกมุท (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...มีการวัดผลประเมินผลตามระเบียบการวัด และประเมินผล แต่กิจกรรมการวัดผลประเมินผลละเอียดมาก ทำให้เกิดความยุ่งยากในการลงแบบ ปพ. ต่าง ๆ...”

ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผล และประเมินผล จัดทำตารางสอบ และแจ้งกำหนดวันสอบกับผู้เรียน เมื่อสิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละวิชา และกลุ่มประสบการณ์ การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน และครูผู้สอน ดังคำกล่าว

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...โรงเรียนแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในห้องเรียน และแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ เมื่อสิ้นภาคเรียน...”

ศราวุธ ญาณโกมุท (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...โรงเรียนกำหนดค่าคะแนน แต่ละส่วนของวิชาเรียน คะแนนความรู้ คะแนนภาคปฏิบัติ และจากแฟ้มสะสมผลงาน...”

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...พอ.ติดตาม คอยแนะนำให้ครูผู้สอนทุกคน ปฏิบัติตามระเบียบการวัดผล ประเมินผลการเรียนอย่างเคร่งครัด ...”

การวัดผล ประเมินผลการเรียน จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการวัดผลรายจุดประสงค์ ไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ผู้บริหารประชุมครูทุกคน เพื่อให้มีการสอนซ่อมเสริมหลังเลิกเรียน ประมาณวันละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30–16.30 น. โดยกำหนดวิชาที่สอนซ่อมเสริมดังนี้

วันจันทร์ และอังคาร	สอนเสริมภาษาไทย
วันพุธและพฤหัสบดี	สอนคณิตศาสตร์
วันศุกร์	สอนภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และคณะครู ยังพบว่า นักเรียนมีปัญหา อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ทำการบ้าน เมื่อพบปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายครูผู้สอน ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ทุกชั้นเรียนเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย การอ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง สาเหตุนักเรียนไม่ทำการบ้าน และทบทวนหลังการเรียน โดยครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล โดยเข้ารับการอบรมการทำ วิจัย ซึ่งจัดโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา แต่ในทางปฏิบัติ หลังจากครูได้รับการพัฒนาแล้ว พบว่า ครูนำความรู้มาใช้ในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างน้อย วิชาละ 1 นวัตกรรม เนื่องจากโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีข้อจำกัดด้านบุคลากร ครูผู้สอนมี ภาระงานที่รับผิดชอบมาก การทำวิจัยจึงไม่ต่อเนื่อง เพราะต้องสอนทุกสาระการเรียนรู้ ดังคำกล่าว

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...สอนอย่างเดียว ก็ไม่มีเวลา พอยุ่แล้ว ไม่มีเวลาทำวิจัยหรอก...”

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อครูผู้สอนพบปัญหาในชั้นเรียน ครูผู้สอนดำเนินการแก้ไขปัญหาใน ชั้นเรียนอยู่ตลอดเวลา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โดยใช้ ประสิทธิภาพของครูในการแก้ปัญหาทั้งรายกลุ่ม หรือรายกรณี และมีการสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน

ในการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ดำเนินการแนะแนวการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครูผู้สอนทุกคนวิเคราะห์ นักเรียนเป็นรายบุคคล และมอบหมายให้ครูประจำชั้นได้แนะนำแนวทางการศึกษาต่อในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้โรงเรียนได้รับการประสานงานจากหน่วยงานสาธารณสุข วิทยากร มาให้ความรู้แนะนำ สำหรับเด็กที่มีปัญหา กลุ่มเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติด เชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จด้านวิชาชีพมาเล่าประสบการณ์ แนะนำการประกอบวิชาชีพ และในเดือนมีนาคม จะมี โรงเรียนมัธยมศึกษา มาแนะแนวการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นกับนักเรียน ดังคำกล่าว

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...โรงเรียนมีระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่งครูผู้สอน และนักเรียน เข้ารับการอบรม ...”

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...สาธารณสุขอำเภอเสนา มาให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ...”

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขตามมาตรฐาน โรงเรียนประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน เพื่อร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อทบทวนมาตรฐานตามตัวบ่งชี้ สรุปรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ กิจกรรมของโรงเรียนทุกกิจกรรม/โครงการ มีคำสั่งมอบหมายให้ครูรับผิดชอบแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 18 มาตรฐาน โดยได้ดำเนินการประเมินตนเอง จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน 8 มาตรฐาน ด้านการเรียนการสอน 2 มาตรฐาน ด้านการบริหารและจัดการศึกษา 6 มาตรฐาน ด้านการพัฒนาชุมชน แห่งการเรียนรู้ 2 มาตรฐาน ระหว่างการดำเนินงานผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ มีการนิเทศภายใน เพื่อกำกับติดตามการดำเนินงานตามโครงการ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด แล้วเสนอรายงานให้ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสาธารณชนทราบ สำหรับมาตรฐานที่อยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพไม่ผ่านการรับรอง หรือระดับพอใช้ โรงเรียนได้มีการวางแผนงาน โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน ก่อนการถ่ายโอน พบว่า โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษายังไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติตามแผน ขาดการสรุปและประเมินผล เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานมาก ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามแผนงานโครงการ ดังคำกล่าว

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...จัดทำมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา แต่ยังขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงานตามแผน เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานมาก...”

นอกจากนี้ จากการศึกษาเอกสารรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (SAR) ประจำปีการศึกษา 2553 พบว่า สถานศึกษามีผลการจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐานคุณภาพระดับดีมาก จำนวน 1 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานระดับดี จำนวน 15 มาตรฐาน และมาตรฐานคุณภาพพอใช้ จำนวน 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนได้มีการเรียนเชิญภาคีรัฐภาคเอกชน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง เข้ามาร่วมกิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันสำเร็จการศึกษา บัณฑิตน้อย มีการประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบ โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูล ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ประชาธิปไตย และส่งเสริมให้เยาวชน ผู้ปกครอง ในท้องถิ่นเข้าศึกษาหาความรู้ตามอัธยาศัย ในห้องสมุดของโรงเรียน การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น เช่น การกักตุนกระเจกเป็นลวดลายต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร

3. ขั้นการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข

ขั้นการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารสถานศึกษาคณะครู ติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและคณะครู เกี่ยวกับการติดตาม ประเมินผล โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล ดังนี้

การประเมินระหว่างดำเนินงาน พบว่า ก่อนการถ่ายโอนโรงเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงาน และประเมินความก้าวหน้า โดยการมอบหมายงานเป็นคำสั่ง และให้รายงานเป็นระยะเพื่อจะได้ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขได้ทันท่วงที สำหรับการรายงานจะเป็นแบบบันทึกการติดตามตรวจสอบ ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรค ระหว่างปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขทุกโครงการที่มีปัญหา เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ส่วนแผนงาน โครงการที่ไม่เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน ก็จะระดมความคิดจากคณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อร่วมกันหาวิธีปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว

การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน พบว่าก่อนการถ่ายโอน ผู้บริหารสถานศึกษา มอบหมายให้ครูผู้สอนประเมินการปฏิบัติการสอน ตามแบบประเมินที่โรงเรียนจัดทำขึ้น และการประเมินผลโดยผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาประกอบการพิจารณามอบหมายงานในปีการศึกษาต่อไป และประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการโรงเรียนใช้การวัดผลการปฏิบัติงานโดยการตั้งเป้าหมาย และเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมาย ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนมีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดงานทุกโครงการอย่างรอบคอบ เพื่อสรุปผลสำเร็จของโครงการว่าโครงการใดเป็นโครงการที่ดี และต้องดำเนินการในปีต่อไป โครงการใดที่ยังมีข้อบกพร่อง จะได้ร่วมมือหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ส่วนโครงการใดที่ไม่เหมาะสมก็ยกเลิกโครงการ หรือจัดทำโครงการใหม่ที่มีความ

เหมาะสมเข้ามาแทน พร้อมทั้งมีการสรุปผล รายงานผลให้ประชาชน สาธารณชน และหน่วยงานต้นสังกัดทราบ

การปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานวิชาการที่ไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด พบว่า ก่อนการถ่ายโอนโรงเรียนใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์เกี่ยวกับงานวิชาการที่ปฏิบัติไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด โดยมีการแยกประเด็นต่าง ๆ ออกอย่างชัดเจน ว่าประเด็นใดที่ดีให้ดำเนินการต่อหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ประเด็นใดที่มีปัญหาให้วิเคราะห์เหตุของปัญหาว่าเกิดจากมูลเหตุใด และหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น พร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการดำเนินการให้ครอบคลุมทุกด้าน มีการประชุมวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานวิชาการได้มาตรฐานตามที่กำหนด และเมื่อโรงเรียนได้ทราบปัญหาการบริหารงานวิชาการที่ไม่ได้มาตรฐาน โรงเรียนวางแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมวิชาการให้มากขึ้น จัดกลุ่มเพื่อสอนซ่อมเสริมนักเรียน เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่สอนน้อง ดำเนินการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระที่เหมาะสม รวมถึงการอบรมอื่น ๆ เช่น การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ครูจัดเตรียมแผนการเรียนรู้ และนิเทศติดตาม เพื่อให้เห็นการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง 2) ส่งเสริมให้ครูได้ประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน จัดงบประมาณสนับสนุนในการสร้างแหล่งเรียนรู้และภูมิทัศน์ของโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อและใช้สื่อให้คุ้มค่า 3) ปรับปรุงระเบียบวินัยนักเรียน และฝึกทักษะการเรียนรู้ รวมถึงความร่วมมือคณะครูแก้ไขปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างจริงจัง โดยกำหนดมาตรการยกระดับผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นทางการเรียน เป็นรูปธรรม เช่น การจัดทำข้อสอบให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานของชาติ จัดการแข่งขันทักษะ และวัดผลทุกกลุ่มสาระให้มากขึ้น

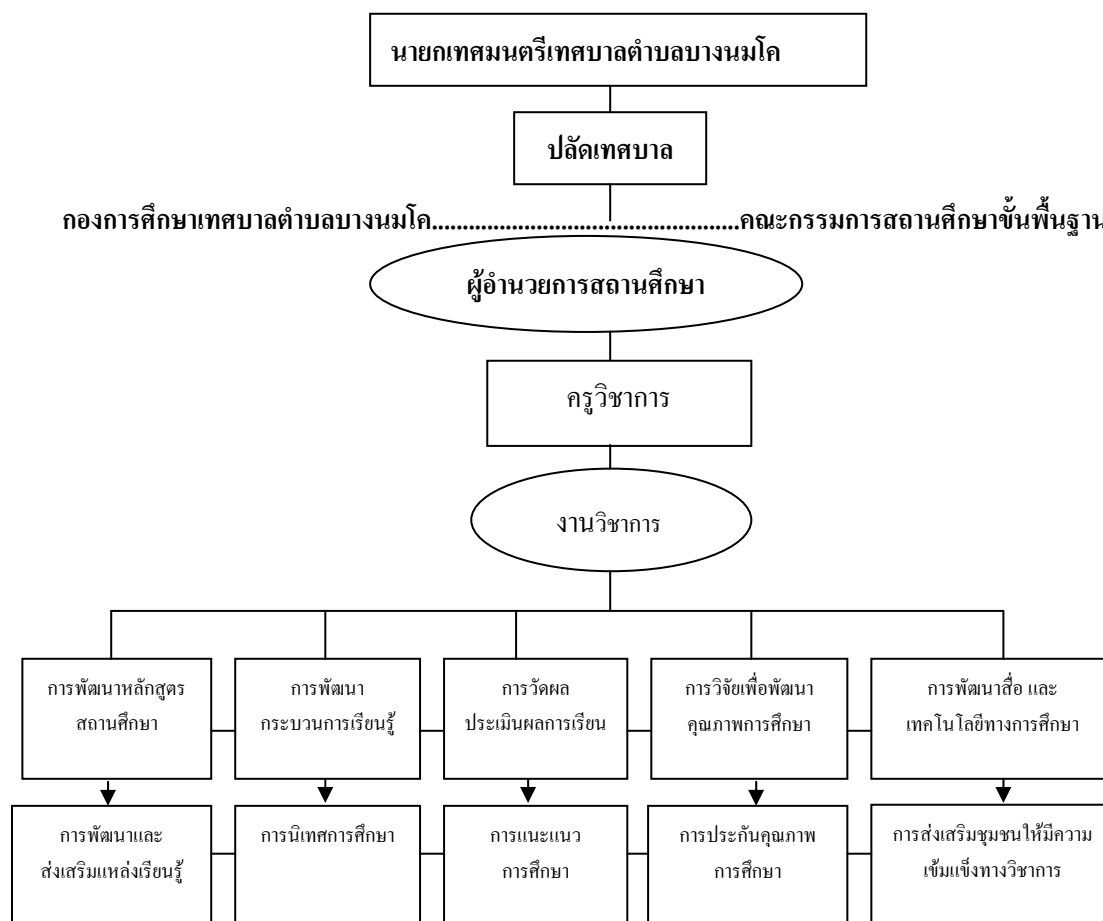
การรายงานผลการดำเนินงาน พบว่า ก่อนการถ่ายโอนโรงเรียนรายงานผลการดำเนินงานโดยยึดผลสำเร็จจากการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นหลักในการดำเนินงาน มีการประเมินผล โครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษา แล้วนำผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และความต้องการเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงในการจัดการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป รวบรวมข้อมูลผลการประเมิน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เป็นรูปเล่มแล้วรายงานหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน ผู้ปกครอง สาธารณชนให้รับทราบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยยังพบว่า การนำผลการประเมินการปฏิบัติการสอนของครู และการสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุง และวางแผนงานวิชาการยังไม่เพียงพอในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้บริหาร และคณะครู มีภาระงานที่รับผิดชอบมาก

ผลการศึกษาหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ พบว่า โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 และนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการจัดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย งานย่อย ๆ จำนวน 10 งาน เหมือนก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษา แต่มีความแตกต่างเรื่องของสายงานบังคับบัญชา โดยมีนายกเทศมนตรีตำบลบางนมโค ปลัดเทศบาลตำบลบางนมโค และกองการศึกษาเทศบาลตำบลบางนมโค คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 โครงสร้างการบริหารงานวิชาการหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา

ที่มา : โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ). 2553 : 5

ส่วนกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โรงเรียนยังคงดำเนินงานเหมือนก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษา ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา จากการประชุมการศึกษาสภาพปัญหาในงานวิชาการ พบว่า นักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ โรงเรียนแก้ไขปัญหาโดยการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม นอกจากนี้โรงเรียนกำหนดแผนงาน/โครงการวิชาการประจำปีเพื่อพัฒนางานวิชาการจากงบประมาณรายหัวนักเรียนที่ได้รับจัดสรร เพื่อจัดการเรียนการสอนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 100 % และงบประมาณจากเทศบาลตำบลบางนมโคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

สำหรับการจัดทำแผนการสอน และจัดตารางสอน โรงเรียนดำเนินการไม่แตกต่างกัน ทั้งก่อนและหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา แต่หลังการถ่ายโอนสถานศึกษา โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา และบุคลากรเพิ่มขึ้น ครูผู้สอนมีเวลาจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น ทำให้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ขั้นการดำเนินงานตามแผน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าหลังการถ่ายโอนโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) การจัดบุคลากรเข้าทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาครูผู้สอนจากความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และจากการประชุมพบปัญหาการจัดบุคลากรเข้าทำงาน เนื่องจากครูผู้สอนบางส่วนไม่สมัครใจถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้โรงเรียนขาดครูผู้สอน แต่เทศบาลตำบลบางนมโค ได้บรรจุครูเข้ามาทดแทนอัตราเดิม ทำให้เสียเวลาในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาแก้ไขปัญห โดยเน้นการทำงานเป็นทีม รับผิดชอบงานร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายด้านการสอนงานแก่ครูผู้เข้ามารับหน้าที่ใหม่อยู่เสมอ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 10 งาน โรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในปีการศึกษา 2553 จัดทำแผนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ หลังการถ่ายโอนสถานศึกษา ยังพบว่าโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา ด้านอาคารเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรในการดำเนินงานมากขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผน

เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการสรุปและประเมินผล แผนงานโครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถดำเนินการนิเทศเป็นไปตามปฏิทินการนิเทศได้ และหลังการถ่ายโอน พบว่า โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ร่วมมือกับเทศบาลตำบลบางนมโค เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาให้กับนักเรียนในท้องถิ่น

3. ขั้นการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โรงเรียนดำเนินการไม่แตกต่างกันทั้งก่อนและหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา แต่หลังการถ่ายโอนสถานศึกษา ครูผู้สอนมีการประเมินปฏิบัติการสอน สรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ผู้อำนวยการสถานศึกษามีเวลาติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาปรับปรุง และวางแผนการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์งานวิชาการ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามประเมินผลโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าร่วมรับฟังสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนในช่วงเวลาเย็นหลังเสร็จสิ้นภารกิจประจำวัน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความร่วมมือในการประชุมเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ให้ดียิ่งขึ้น

จากการวิจัยครั้งนี้ กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ก่อน และหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนดำเนินงานโดยใช้กระบวนการบริหารงานวิชาการเหมือนเดิม ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการดำเนินงานตามแผน และ 3) ขั้นการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข สำหรับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ก่อนและหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา โรงเรียนมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 10 งาน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การประกันคุณภาพการศึกษา และ 10) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ซึ่งสรุปได้ว่า โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) ก่อนและหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินงานโดยใช้กระบวนการบริหารงานวิชาการ และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเหมือนเดิม แต่สิ่งแตกต่างหลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พอสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน โรงเรียนได้รับจัดสรรอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาจากเทศบาลตำบลบางนมโค เพิ่มมากขึ้น โดยมีการจัดสรรตำแหน่งอัตราจ้างให้ ทำให้ครูผู้สอนมีเวลาจัดทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น แผนงาน/โครงการ เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ขั้นการดำเนินงานตามแผน ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นการทำงานเป็นทีม มีวัฒนธรรมการทำงานที่เอื้อเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการกำหนดนโยบายด้านการสอนงานแก่ครูผู้เข้ามารับหน้าที่ใหม่ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา การจัดกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ และการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้มากขึ้น ได้แก่ การได้รับงบประมาณปรับปรุงห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ สื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง แผนงาน โครงการต่าง ๆ ดำเนินการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถดำเนินการนิเทศเป็นไปตามปฏิทินการนิเทศ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาให้กับนักเรียนในท้องถิ่น

3. ขั้นการติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารสถานศึกษามีเวลาติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาปรับปรุง และวางแผนการดำเนินงานในปีการศึกษาต่อไป นอกจากนี้ผู้ส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้ทราบสภาพปัญหา และแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง รวมทั้งจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ คณะครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการ ยังพบความแตกต่างหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา ด้านบุคลากร ด้านทรัพยากรทางการศึกษา และด้านคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. ด้านบุคลากร โรงเรียนได้รับจัดสรร อัตรากำลังครูเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ครูที่ได้รับจัดสรรนั้นไม่ตรงวุฒิทางการศึกษาที่โรงเรียนต้องการ สำหรับกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมยังขาดอัตรากำลังตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ที่จะคอยแนะนำให้คำปรึกษา คณะครู ในโรงเรียน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของครูด้วยตนเอง และในการปฏิบัติงานของครูทุกคนที่เกี่ยวกับงานวิชาการนั้นมียานเอกสาร และงานที่นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูน้อยลง ส่งผลให้ครูมีเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ส่วนการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือระบบ

เครือข่ายมีน้อยลง เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่นมีจำนวนน้อย และไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการประสานงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลด้วยกันในระดับจังหวัด การจัดประชุมร่วมกันจึงมีน้อย ขาดระบบเครือข่าย แต่ส่วนดีได้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากกว่าก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษา ส่งผลให้การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

2. ด้านทรัพยากรทางการศึกษา โรงเรียนได้รับจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ อาคารเรียน จำนวน 2 หลัง คือ อาคารอนุบาลชั้นเดียว และอาคารเรียนแบบ ส.น.ศ. 4/12 เป็นอาคารเรียนสี่ชั้น จำนวน 12 ห้องเรียน มีห้องน้ำ 4 ห้อง มีห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีห้องเก็บสื่อนวัตกรรม ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และห้องสมุด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดเรียนการสอน เช่น มีหนังสือเพิ่มมากขึ้น คอมพิวเตอร์เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน

นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีงบประมาณสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนไปศึกษาดูงานสถานที่ต่างๆ เพื่อให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ และเกิดประสบการณ์นำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนของตนเอง และใช้งบประมาณสนับสนุนจ้างครูเฉพาะทาง เช่น ครูสอนดนตรีไทยและนาฏศิลป์

3. ด้านคุณภาพการศึกษา โรงเรียนต้องจัดการศึกษาตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเดิมโรงเรียนต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 6 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 47-51 และจัดการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 มาตรฐาน แต่หลังการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด กระทรวงมหาดไทยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 30 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยหรือส่วนราชการต้นสังกัด พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมีมาตรฐาน โดยกำหนดให้โรงเรียนจัดระบบการประกันคุณภาพภายในดังนี้

3.1 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย จำนวน 24 มาตรฐาน 104 ตัวบ่งชี้

3.2 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้

ตาราง 5 เปรียบเทียบมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เดิม)	มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น (ใหม่)
มาตรฐานคุณภาพด้านผู้เรียน	มาตรฐานด้านปัจจัยทางศึกษา
มฐ. 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	มฐ. 1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ(สพฐ. 9) (สมศ.8)
มฐ. 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	มฐ. 2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(สพฐ. 10) (สมศ.9)
มฐ. 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	มฐ. 3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (สพฐ.11)(สมศ.10)
มฐ. 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์	มฐ. 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียน และอายุตามเกณฑ์ (สมศ. 8.5.3)
มฐ. 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	มฐ. 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สมศ. 12.1) (สมศ.13)
มฐ. 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	มาตรฐานด้านกระบวนการทางการศึกษา
มฐ. 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	มฐ. 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (สพฐ.12) (สมศ.11)
มฐ. 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา	มฐ. 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (สพฐ.13) (สมศ.11.3)
มาตรฐานด้านการเรียนการสอน	มฐ. 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สพฐ.14) (สมศ.12 , 13)
มฐ. 9 ครูมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง	มฐ. 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย (สพฐ.15) (สมศ.12.3)

ตาราง 5 (ต่อ)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เดิม)	มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น (ใหม่)
มฐ. 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	มฐ. 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (สพฐ.16) (สมศ.12.1)
มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	มฐ. 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น (สพฐ.17)
มฐ. 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร	มฐ. 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน (สพฐ.18) (สมศ.14)
มฐ. 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน	มฐ. 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา (สพฐ.12.3) (สมศ.11.4)
มฐ. 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	มาตรฐานด้านผลผลิต (ผู้เรียน) มฐ. 14 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ (สพฐ.1) (สมศ.1)
มฐ. 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย	มฐ. 15 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (สพฐ.2) (สมศ.1.5)
มฐ. 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ	มฐ. 16 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (สพฐ.3) (สมศ.7)
มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มฐ. 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น	มฐ. 17 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ (สพฐ.4) (สมศ.4)
มฐ. 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน	มฐ. 18 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (สพฐ.5) (สมศ.5)

ตาราง 5 (ต่อ)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เดิม)	มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น (ใหม่)
	มฐ. 19 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (สพฐ.6) (สมศ.6)
	มฐ. 20 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (สพฐ.7) (สมศ.2)
	มฐ. 21 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา (สพฐ.8) (สมศ.3)
	มฐ.22 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
	มฐ. 23 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน
	มฐ. 24 สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจ และยอมรับ โดยผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (สมศ.12) (มถ.12)

จากตาราง 5 แสดงว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองท้องถิ่น มีการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา จำนวน 24 มาตรฐาน ซึ่งนอกเหนือจากมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 3) มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา 4) มาตรฐานที่ 22 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มาตรฐานที่ 23 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน 6) มาตรฐานที่ 24 สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจและยอมรับโดยผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา แต่จากวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ามาตรฐานที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มี

อยู่รายตัวบ่งชี้ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำออกมาแยกเป็นรายมาตรฐานเพิ่มขึ้นเท่านั้น ส่วนที่เพิ่มเติมชัดเจน ได้แก่ มาตรฐานที่ 22 มาตรฐานที่ 23 และมาตรฐานที่ 24 ซึ่งการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึง การที่นักเรียนต้อง มีคุณภาพและเป็นพลเมืองที่ดี มีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและความพึงพอใจของผู้รับบริการ

นอกจากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารแล้ว ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการบริหารงานต่าง ๆ และภาพที่ปรากฏในสถานศึกษาหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา พบว่า

1. ด้านระบบการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษา มีความกระตือรือร้นในการทำงานเชิงรุก มุ่งเน้นการบริหารงานเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพ โดยการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ทั้งในรูปแบบและนอกรูปแบบกับคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมากขึ้น ผู้บริหารมีพฤติกรรมที่ดีมาโดยตลอด จนได้รับคำยกย่องชมเชยจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการออกไปเยี่ยมชุมชนเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดเทศบาลตำบลบางนมโค เพื่อเป็นข้อมูลของงบประมาณมาพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้นตามความต้องการของชุมชน การจัดระบบงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้บริหารโรงเรียน มีเวลานิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูได้เป็นอย่างดี เพราะการประชุมน้อยลง มีครูพอเพียงกับห้องเรียน ผู้บริหารโรงเรียนไม่ต้องกังวลในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถบริหารงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมายที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนของครู พบว่า ครูมีความสุขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่เพราะมี วัสดุ สื่อการสอน สนับสนุนเพียงพอกับความต้องการ พฤติกรรมการสอนของครูเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าการสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียน เพราะมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณมากขึ้น มีกิจกรรมในการเรียนการสอนที่หลากหลายขึ้น ครูมีความตั้งใจในการทำงาน เสียสละทุ่มเทเวลาให้กับการพัฒนาการเรียนการสอน มีความเข้มงวด กวดขันเอาใจใส่ดูแลนักเรียนมากขึ้น มีการติดตามดูแลนักเรียนที่ขาดเรียนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งไปเยี่ยมบ้านนักเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ครูยังมีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียน หลังเลิกเรียนวันละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 15.30 – 16.30 น. วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า ซึ่งสาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมของครูเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมนั้น เนื่องมาจากโรงเรียนมีความพร้อมหลายด้าน ทั้งด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนได้รับการฝึกอบรมและพัฒนา ประกอบกับมีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้น เนื่องจาก

เทศบาลตำบลบางนมโค จัดสรรตำแหน่งอัตราจ้างให้จึงมีความพร้อมที่จะพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพดี ขึ้น นอกจากนี้ เทศบาลตำบลบางนมโค สามารถสนับสนุนการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีสถานศึกษาในความดูแลไม่มาก จึงทุ่มเทได้อย่างเต็มที่ มีการสนับสนุนเกี่ยวกับความก้าวหน้า และวิทยฐานะของครูที่ถ่ายโอน อย่างทั่วถึงทุกคน

3. ด้านอาคารสถานที่ มีความพร้อมเพิ่มมากขึ้น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ มีครบถ้วน ห้องเรียนสะอาด สวยงาม ภูมิทัศน์โดยรอบ ๆ โรงเรียนจัดได้เหมาะสม สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี และปรับปรุงสนามกีฬา สนามเด็กเล่น และสวนหย่อม ต่าง ๆ บรรยากาศร่มรื่นเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

4. ด้านการบริการ พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมห้องสมุดให้ประชาชนและชุมชนใกล้เคียงเข้ามาศึกษาหาความรู้ นอกจากนั้นยังสนับสนุนให้ห้องสมุดมีระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลอย่างกว้างขวาง ห้องน้ำห้องสุขา ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดสนับสนุนเพิ่มเติมให้โดยแยกประเภทเป็นของระดับปฐมวัย และประถมศึกษา ที่เหมาะสม สะอาด นำใช้ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุข

5. ด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนมีการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย มีระเบียบวินัย เพราะได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ และจากการสังเกตแววตาของนักเรียนมีความแจ่มใส แสดงถึงการรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การดูแลเอาใจใส่ของครูในโรงเรียน เพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลมาจากนักเรียนได้รับอาหารกลางวันและดื่มนมทุกคน นอกจากนี้ นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว เป็นการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งเทคโนโลยีอื่น ๆ มากขึ้น เพราะว่า ได้รับงบประมาณสนับสนุน มีการสอนซ่อมเสริม จัดให้นักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด มีคอมพิวเตอร์ให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าได้มากขึ้น และมีห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องปฏิบัติต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและทักษะในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามคุณลักษณะพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พฤติกรรมของนักเรียน มีการกระตือรือร้นศึกษาค้นคว้าสนใจจัดทำโครงการ เนื่องจากมีความพร้อมด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียน ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียนมากขึ้น รู้จักคิดแก้ปัญหา โจทย์คณิตศาสตร์ได้ดีขึ้น ดูจากผลงานของนักเรียน

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนมีความสนใจศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้มากขึ้น สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กรู้จักจดบันทึกและรายงาน จับใจความสำคัญจากการอ่าน

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา นักเรียนทำงานกลุ่ม และทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ดี และมีทักษะชีวิตในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น ได้มากขึ้น

ปัญหา / อุปสรรคในการบริหารงานวิชาการหลังการถ่ายโอนสถานศึกษา ไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ พบว่า งานวิชาการส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหาในการดำเนินงาน เพราะเป็นงานประจำที่ครูต้องปฏิบัติตามหน้าที่อยู่แล้ว ที่เป็นปัญหาหลัก ๆ คือ การเบิกจ่ายงบประมาณของสถานศึกษาไม่คล่องตัว ต้องทำตามเทศบัญญัติที่ร่างไว้แล้ว การจัดซื้อจัดจ้างเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนการคลัง เทศบาลตำบลบางนมโค ทำให้บางครั้งการจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการ หรือไม่ทันต่อการใช้งานของสถานศึกษา งบประมาณในการจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่ต้องเข้าเทศบัญญัติ ซึ่งโรงเรียนไม่สามารถเข้าไปรับรู้เรื่องดังกล่าวได้ เพราะบางครั้งเทศบาลมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณเร่งด่วนในเรื่องอื่น ๆ ก็อาจทำให้งบประมาณทางด้านการศึกษามีปัญหาหรือถูกตัดไป และไม่ปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด โรงเรียนต้องรอคอยต่อไป ทำให้การวางแผนของโรงเรียนที่วางไว้ต้องมีการปรับแผน และไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายของโรงเรียน นอกจากนี้ เทศบาลตำบลบางนมโค ยังขาดประสบการณ์ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานวิชาการ บุคลากรในส่วนการศึกษาของเทศบาลตำบลบางนมโค ไม่มีตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ที่จะคอยแนะนำให้คำปรึกษาคณะครู และตำแหน่งนักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา มีจำนวนไม่เพียงพอ การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือระบบเครือข่ายทางการศึกษามีน้อยลง เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนน้อย ขาดการช่วยเหลือและประสานงานที่ดีกับเครือข่ายทางการศึกษา ระบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบการเมืองของท้องถิ่น มีจุดอ่อนด้านความต่อเนื่องของนโยบาย มีการปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ความโปร่งใส และการสร้างความสมานฉันท์ในพื้นที่ขึ้นอยู่กับคณะผู้บริหาร เนื่องจากระบบการเมืองในท้องถิ่นมี การแข่งขันกันค่อนข้างสูง การแบ่งเป็นกลุ่มระบบพรรคพวกซึ่งจะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อความราบรื่นและขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) หลังการถ่ายโอน

ผลจากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) หลังการถ่ายโอน จากการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูวิชาการและครู จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 3 คน และตัวแทนนักเรียน จำนวน 3 คน พบว่า ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมีความพึงพอใจในกระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีความพึงพอใจในขั้นการวางแผน เพราะในการวางแผนงานนั้น โรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการ ซึ่งจากการถ่ายโอนสถานศึกษาแล้ว ส่งผลให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน นอกจากนี้หลังจากการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผู้ปกครองเห็นว่าท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับชุมชนมากกว่า ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคในโรงเรียนที่สามารถแก้ไขปัญหาค้นหาได้ นอกจากนี้ ท้องถิ่นยังมีงบประมาณสนับสนุน สื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่ทัดเทียมกับโรงเรียนในเมือง โรงเรียนได้รับการดูแลด้านงบประมาณ และบุคลากรมากขึ้น มีความรวดเร็ว เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจำนวนโรงเรียนในสังกัดน้อย ทำให้มีการดูแลโรงเรียนได้ทั่วถึง งบประมาณ และบุคลากรเพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังผลการสนทนากลุ่มดังนี้

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...โรงเรียนระดมความคิดจากคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนองค์กรในชุมชน วิเคราะห์สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการศึกษาของโรงเรียน...”

ศราวุธ ญาณโกมุท (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ได้รับงบประมาณด้านอาคารเรียน วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการทางภาษาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ โรงเรียนมีความพร้อมในการวางแผนงานวิชาการมากขึ้น...”

“...ได้รับจัดสรรอัตราครูเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และมีเวลาติดตามผลการเรียนของนักเรียนมากขึ้น...”

สำรวย จันตศิริ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...เทศบาลตำบลบางนมโคให้ความสำคัญด้านการศึกษา สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการศึกษา และทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน...”

2. ขั้นการดำเนินงานตามแผน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีความพึงพอใจในขั้นการดำเนินงานตามแผน เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากเทศบาลตำบลบางนมโค ได้มอบอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาให้กับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเทศบาลจะจัดงบประมาณสนับสนุนงานวิชาการและการบริหารงานมีสายการบังคับบัญชาสั้นลง ผู้บริหารท้องถิ่นใกล้ชิดกับโรงเรียนมากกว่า ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการของโรงเรียน งานด้านธุรการลดลง ไม่ต้องจัดทำรายงานและงานเอกสาร จึงส่งผลให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษานำการทำงานแบบมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม แผนงาน/โครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน การนิเทศภายในมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังผลการสนทนากลุ่มดังนี้

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...มีบุคลากรเพิ่มขึ้น ทำให้แผนงาน/โครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน การนิเทศภายใน เป็นไปตามปฏิทินการนิเทศ...”

“...สายการบังคับบัญชาลดขั้นตอนลง การบริหารงานมีความคล่องตัว ผู้บริหารท้องถิ่นใกล้ชิดกับโรงเรียน ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการของโรงเรียน...”

ศราวุธ ญาณโกมุต (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...งานธุรการน้อยลงไม่ต้องจัดทำรายงานและงานเอกสาร...”

“...ผู้บริหารสถานศึกษามีความคล่องตัว และมีอิสระในการตัดสินใจมากกว่าก่อนการถ่ายโอนสถานศึกษา...”

จึงพอสรุปได้ว่าการดำเนินงานตามแผนนั้นสามารถปฏิบัติงานได้จริง เนื่องจากมีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ มีบุคลากรเพิ่มขึ้นเหมาะสมกับภาระงานที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน มีวัสดุ สื่อ อุปกรณ์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ส่งผลให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

และจากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจค่อนข้างมากต่อการที่โรงเรียนมีสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และวัสดุอุปกรณ์การเรียนอย่างเพียงพอ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตนเอง ที่มีอาคารเรียนใหม่ สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ น่าเรียน ส่งผลให้นักเรียนชอบมาโรงเรียนทุกวัน ดังผลการสนทนากลุ่ม ดังนี้

สุสติ ญาณนาม (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ลูกมีความสุขมากที่ได้เรียนคอมพิวเตอร์ มีสื่อการเรียน มีสนามกีฬา มีห้องสมุดที่มีหนังสือดี ๆ มีอาคารเรียนใหม่ ลูกอยากมาเรียนทุกวัน...”

รังสรรค์ ชูเชิด (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...ดีใจมากที่โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น มีมาตรฐาน ลูกมีความสุข ในการมาโรงเรียน...”

อานนท์ ฉานนาม, เด็กชาย (2553, พฤศจิกายน 12) “...ดีใจ และมีความสุขมาก โรงเรียนมีอาคารสวย มีคอมพิวเตอร์ให้เรียน มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น...”

3. ขั้นการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียน วัดบางนมโค (ปานอุทิศ) มีความพึงพอใจในขั้นการติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข เพราะโรงเรียนมีภาระงานน้อยกว่าสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ทำให้มีเวลาในการติดตาม ประเมินผลปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขทุกโครงการที่มีปัญหา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์เกี่ยวกับงานวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ เมื่อสิ้นปี การศึกษา โรงเรียนรวบรวมข้อมูลผลการประเมิน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา เป็นรูปเล่มแล้วรายงานหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน ผู้ปกครอง สาธารณชนให้ รับทราบผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน และถ้าพบว่างานใดมีความบกพร่อง ก็สามารถมี งบประมาณมาสนับสนุนและปฏิบัติงานได้จริง ดังผลการสนทนากลุ่มดังนี้

ปัญญา ผลสวัสดิ์ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “... มีภาระงานน้อยลงมี เวลานิตศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูได้เป็นอย่างดี และมีครูพอเพียงกับห้องเรียน ไม่ต้อง กังวลในเรื่องของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน...”

ศราวุธ ญาณโกมุต (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...พอใช้กระบวนการมี ส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์งานวิชาการที่มีปัญหาเพื่อให้การดำเนินงาน ไปสู่ เป้าหมายที่วางไว้...”

สำรว ยันตศิริ (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...เทศบาลตำบลบางนมโค ยินดีสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด...”

อุทัย เกิดมนตรี (2553, พฤศจิกายน 12) ให้การสัมภาษณ์ว่า “...สิ้นปีการศึกษา โรงเรียน รวบรวมข้อมูลผลการประเมิน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เป็นรูปเล่มแล้วรายงานหน่วยงานต้น สังกัด ชุมชน ผู้ปกครอง สาธารณชนให้รับทราบ...”

จากการสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจต่อกระบวนการ บริหารงานวิชาการหลังการถ่ายโอนโรงเรียนวัดบางนมโค (ปานอุทิศ) เนื่องจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผนงานวิชาการ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคใน โรงเรียนที่สามารถแก้ไขปัญหานั้น นอกจากนี้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การสนับสนุน ทรัพยากรทางการศึกษา และบุคลากรเพียงพอในการจัดการศึกษา การบริหารมีสายการบังคับบัญชา

สั้นลง มีความสะดวกคล่องตัว ผู้บริหารมีเวลาในการติดตามประเมินผล ปรับปรุงแก้ไข ผลการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้แผนงาน/โครงการเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน เนื่องจากมีงบประมาณสนับสนุนเพียงพอ มีบุคลากรเพิ่มขึ้นเหมาะสมกับภาระงานที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียน มีวัสดุ สื่อ อุปกรณ์สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน